

egentlig heller ikke kunde bære, thi, sagde han, der er endnu for mange Mangler i Menighedslivet til, at man kan gaa ind paa dette. Derimod har han fundet, at Folket affyrat kan bære det, hvorpaa Majoritetsforslaget gaar ud, og det er, fordi han, som han siger, har den Tro til Folket, som han mener jeg ikke har. Her komme vi ind paa et Gæbet, hvor der ikke kan disputeres. Jeg tvivler ikke om, at det ærede Medlem har denne Tro til det danske Folk, men han vil vel overlade til Enhver at afgjøre, hvormeget Bægt der skal lægges derpaa; for mig kan det ikke være bestemmende. — Angaaende Forslagene, saavel Regjeringens som det nærværende Forslag, maa jeg dog nu, da Sagen vel er net ved at endes, gjøre nogle enkelte Slutningsbemærkninger. En Ting mener jeg at kunne fremsætte som ubestridelig fast i denne Sag, hvortil saa meget Andet er omstridt; det er, at det er første Gang i vort konstitutionelle Liv, at der fra Regjeringens Side er gjort et Skridt for at tilveiebringe en Forandring i den Retning af de kirkelige Forhold, som vedrører Besættelsen af Embederne, og som nu har bestaaet gjennem Aarhundreder, i uimodelig Tid. Dernæst staar det ogsaa fast, at der til den Løse og den Fremgangsmaade, som Regjeringen i denne Henseende har troet at maatte følge, har sluttet sig en meget bestemt fremtrædende Stemning i den Kommission, der blev nedsat netop til Overveelse af de kirkelige Forhold, fordi man gik ud fra, at denne Sag, hvad man ogsaa fra alle Sider erkjender, har Sider, som ogsaa stærkt berøre det kirkelige, og fordi man tidligere ved andre Leiligheder har fulgt samme Vej, forsaavidt man dog har fundet, at en saadan Overveelse vilde være heldig. Selv om denne Følelse end ikke i nogen særdeles Grad har været udpræget her i Folkethinget, saa har den gjort sig desto stærkere gjældende i det andet Thing, og begge Thingene høre jo heldigvis til, for at der skal kunne tilveiebringes en Lov. Man maa dog lægge Mærke til, at det i det andet Thing har været en meget stærkt fremtrædende Anskuelse, at man ved slige Spørgsmaal, som paa en meget bestemt Maade vedrøre de indre kirkelige Forhold, trænger til ogsaa at faa en Ud-

taelse af Folk udenfor Rigsdagen, nemlig fra dem, som paa Grund af deres hele Stilling og Opfattelse overhovedet ere stillede saaledes, at man kan tillægge deres Mening nogen Bægt. Det er netop af denne Grund og med særligt Hensyn til denne Stilling, som ikke ligger langt tilbage og som jeg heller ikke tror, Noget tvivler paa var en saadan, idet det har fundet sin selvstændige Bekræftelse ogsaa her i Rigsdagen, at man stred til Besættelsen af Kirkekommissionen. Dette Forslag har altsaa, som sagt, fundet Tilslutning i Kirkekommissionen og derefter har det fundet saa godt som enstemmig Tilslutning fra det andet Things Side. Det er ubestridelige Fakta, og hvad der ligesaa lidt lader sig bestrides, er, at dette Forslag, forsaavidt Folkethinget havde fundet tilstrækkelig Anledning til at slutte sig til det, i alt Fald med ikke altfor indgribende Forandringer, vilde være blevet til Lov, hvorved den Reform vilde være gennemført paa dette Omraade, hvortil man nu i 15 Aar i Folkethinget og i Folkethinget alene har gjort mer eller mindre mislykkede Forsøg, der alle kun ere blevne Tilløb eller Anløb til Sagens Afgjorelse. Jeg tror, at dette er udisputerligt, og at det er Fakta, der ikke ville kunne modsiges. — Naar jeg nu vender mig til Hovedspørgsmaalet, nemlig hvilken Betydning man skal tillægge den tilføjede Reform, er det ganske vist, at de Herre, som her i Folkethinget have sluttet sig til Majoriteten, fremsætte Sagen saaledes, at den ingen Betydning vil have. De sige, at Menighederne i det Hele vilde forholde sig ganske ligegyldige overfor det Spørgsmaal, som her bliver stillet dem, naar der ikke er Tale om Andet end at udnævne et Udvalg af deres egen Midte paa fra 9 til 18 Medlemmer, hvormange det nu bliver, thi dette Udvalg og det Omraade, som gives det, vil ikke faa Noget at betyde. Jeg maa sige, at der mod denne Paastand staar min bestemt Overbevisning, hvortil man som sagt fra flere Sider med Fasthed har sluttet sig, at det vilde være høist besynderligt, om Menighederne, naar der blev Spørgsmaal om, at en ny Præst skulde indtræde i deres Midte, ikke skulde have nogen Interesse for ethvert Skridt, som paa nogen Maade kunde lede til, at Valget mere faldt